

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Bogáti kastélypark

Utoljára módosítva: 2014-09-02 12:26:31

Megye: Vas

Községhatár: Szombathely

A terület kiterjedése: 11.7056 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1983

GPS koordináták: EOV: 470200; 209600

Felmérést végző személy(ek) neve: Gyöngyössy Péter

E-mail címe(k): kerekerdo@invitel.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A terület Szombathely déli városrészén található. Szombathely belvárosából a Rumi úton kell kifelé haladni. A déli elkerülő utat, majd a Szentgotthárdi vasutat keresztezve, le kell kanyarodnunk balra a Szent István király útra. Ez hosszasan kanyarog a falusias városrészen. Miután keresztezi a nagykanizsai vasútvonalat, majd a átmegy a Gyöngyös-patakon, egy hosszú egyenes útban folytatódik. Ez a Bogáti út. Az út bal (déli) oldalán találjuk a kastély parkjának bejáratát. Ma a kastélyban szociális otthon működik, a bejáratnál porta szolgálattal.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): A Bogáti kastélyt a kastélyokkal és kastélyparkokkal foglalkozó szakirodalom mint a bogáti Festetich-kastélyt tartja nyilván. Szombathely mai un. déli városrészén korábban sok kis falu sorakozott a Gyöngyös-patak mentén (Gyöngyöshermán, Zarkaháza, Szentkirály, Bádonfa). A bogáti major korábban Zarkaháza-Bádonfához, később Szentkirályhoz tartozott. Ma Szombathely része. A Bogát helységnév valószínűleg Vérbulcsú apjának Kál fia Bogátnak a nevét őrzi. Legkorábban 1281-ben Bogad néven említik. Az 1400-as években a Bogáti családot a nemesi családok között említik az oklevelek. A szakirodalom szerint a kastélyt Skerletz báró építtette az 1800-as évek elején, akiktől 1856-ban Festetich Dénes vásárolta meg és cottage stílusban átépíttette. A 64 szobás kastélyhoz 21 kh-as park tartozott. A II. vilgháború idején hadikórház, majd iskola, és MSZMP oktatási központ működött benne. A számos funkcióváltás ellenére a kastély külseje változatlan maradt, ma is a hazai cottage építészet legjellegzetesebb alkotása. 1981-ben a Fővárosi Tanács kezelésébe került, szociális otthont alakítottak ki benne. A park területe 4 hektárral bővült. 1983-ban a Vas Megyei Tanács nyilvánította védetté. A parkot a kastély építésével egyidőben létesítették. Az épület előtti parkrész barokk stílusban épült, amihez csatlakozik az angolpark (tájképi kert). A főutakról keskeny sétautak ágaztak le, a parkban szökőkút és számos szobor is volt. Korábban a mainál több volt a fenyőfélék és a lombos fa és cserje fajok száma is. A keleti oldalon tölgyfagyűjtemény volt, mára nagy része elpusztult. A kastély keleti felén az utat a híres, szintén védett vörös tölgy fasor határolta. Ezt 1993-ban vágták ki és ültették újra. Ma gondozatlan. A legidősebb tölgyek, hársak és szilek idősebbek a kastélynál, ami azt jelzi, hogy ezek a korábbi ártéri erdő maradványai. A legidősebb platánokat, a tulipánfát és a mammutfenyőt 1820 körül ültethették. Az épületnél télikert is volt, ezt az 1950-es átépítéskor megszüntették. A parkot több idős természetes fája jellemzi. Egy 1993-ban végzett dendrológiai gyorsfelmérés szerint 35 féle fenyőféle és 72 féle lomblevelű fás növényt rejtett akkor a park. Ma is sok ezüst hárs van a területen. Sajnos a nevezetes héttörzsű ezüst hársnak már csak négy "ága" van meg. Valójában csokorba ültetett fákról van szó. Ilyen csokoros hárs öb is van a területen. A park díszje egy több mint 7 méter törzs körméretű mammutfenyő, és egy több mint 5 méter törzs körméretű kaukázusi jegenye fenyő (sajnos csúcstörött) és méretes duglászfenyők, és 4 méteres törzskerületű gyantás cédrus. Több bükkfa és magnólia is van a területen. A park nagyrésze bejárható, de a déli fele elvadult. Az aljnövényzetet az utóbbi években rendszeresen kaszálják, és az elmúlt pár évben számos fát vágtak ki láthatóan annak érdekében, hogy a nagyobb és érdekesebb fákat kiszabadítsák. Érezhetően volt egy időszak amikor a kert el volt vadulva és nagy része nem megfelelően volt gondozott. Ma is hiányzik a bemutatás. A nevezetes fákhöz nem vezetnek sétautak. Felhasznált források: 1.) <http://koszegitk.blogspot.hu> (Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont blogja; szerkesztő: Tompa Tibor) 2.) Somkuthy Ferenc - Tóth József: Vas megye arborétumai és kúriakertjei; Életünk-Faludy Ferenc Alapítvány kiadása, 2000.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

% Erdő

% Gyep

% Cserjés

% Vizes terület

100 % Egyéb

A terület park.

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

P6: park

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás,

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? -

Őrzés, Özönnövények irtása, Kaszálás, Fásítás,

Egyéb típus: A kidőlt, kitörött fák eltakarítása, cserjeirtás

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Nincs

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 1 db

Állapotuk: Régi típusú (megyei) tábla, de szépen karban tartott

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

--

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

éti csiga (*Helix pomatia*) nagy szarvasbogar (*Lucanus cervus*) Zöld varangy (*Bufo viridis*) Erdei béka (*Rana dalmatina*) Férge gyík (*Lacerta agilis*) Vízisikló (*Natrix natrix*) Karvaly (*Accipiter nisus*) Fekete harkály (*Dryocopus martius*) Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) Zöld küllő (*Picus viridis*) Nyaktekeres (*Jynx torquilla*) Sárgarigó (*Oriolus oriolus*) Énekes rigó (*Turdus philomelos*) Fekete rigó (*Turdus merula*) Vörösbecy (*Erithacus rubecula*) Erdei pinty (*Fringilla coelebs*) Zöldike (*Carduelis chloris*) Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*) Széncinege (*Parus major*) Barátcinege (*Parus palustris*) Csicsörke (*Serinus serinus*) Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) Csilpcsalpűzike (*Phylloscopus collybita*) Csuszka (*Sitta europaea*) Mókus (*Sciurus vulgaris*) Vakond (*Talpa europaea*) stb

5. Egyéb észrevétel

Felhasznált források: 1.) <http://koszegitk.blogspot.hu> (Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont blogja; szerkesztő: Tompa Tibor) 2.) Somkuthy Ferenc - Tóth József: Vas megye arborétumai és kúriakertjei; Életünk-Faludy Ferenc Alapítvány kiadása, 2000. Felhasznált térképi források: 1.) www.vasteir.hu (Vas Megyei Térinformatikai Rendszer) 2.) <http://erdoterkep.nebih.gov.hu/> (Nyilvános interaktív erdőtérkép a NEBIH honlapján)